

Reviderad Strategisk och ekonomisk plan år 2023 med utblick 2024-2025

Kommunövergripande

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Slogan	4
3	Vision	4
4	Värdegrund	4
5	Styrmodell	5
6	Framgångsfaktorer	6
7	Analys av nuläge och framtida utmaningar	7
7.1	Ekonomiska förutsättningar	8
7.2	Personal	18
8	Mål och indikatorer	21
8.1	Goda levnadsvillkor	21
8.2	God tillgänglighet	22
8.3	God tillväxt	23
8.4	God förvaltning	25
8.5	God arbetsgivare	25
9	Kvalitet i verksamheten	26
10	Driftsbudget	26
11	Investeringsbudget	26

1 Inledning

Den strategiska handlingsplanen ingår i kommunens ekonomi- och verksamhetsstyrning samt kvalitetsutveckling. Planen gäller både för Kommunstyrelse, nämnder samt bolag och är ett verktyg för att styra och leda arbetet i visionens riktning.

Den strategiska planen utgår från majoritetens förslag till mål, ekonomiska drifframar och investeringar. Enligt ny styrmodell beslutad av Kommunfullmäktige 2019-12-16 § 122 så ska det finnas en strategisk planering som gäller för mandatperioden. Planen revideras i helhet vid varje ny mandatperiod. I styrmodell framgår att Kommunfullmäktige ska fatta beslut om Strategisk och Ekonomisk plan senast i juni månad året efter val. Planen ska revideras årligen i samband med rambudget.

Planen ska underlätta för de förtroendevalda att fatta beslut, och för tjänstemännen att utarbeta underlag och genomföra beslut. Utöver mål och uppdrag omfattar den strategiska planen också nämndernas och Kommunstyrelsens ekonomiska ramar samt kommunens övergripande investeringsbudget.

I egna verksamhetsplaner finns nämnders- och Kommunstyrelsens mål och utvecklingsarbete för hur respektive verksamhet ska arbeta för ökad måluppfyllelse beskrivna. Planen innehåller även vilka indikatorer med tillhörande mätmetoder som ska följas upp och analyseras för varje målområde samt en mer detaljerad beskrivning av hur den ekonomiska ramen, som Kommunfullmäktige beslutat, fördelas inom respektive nämnd och styrelses verksamheter. Planerna som årligen antas och delges fullmäktige i november ska innehålla beskrivning av följande punkter

- Vision och Värdegrund
- Verksamhetsbeskrivning med analys av nuläge och förutsättningar
- Ekonomiska förutsättningar och budget
- Mål och uppdrag
- Kritiska kvalitetsfaktorer och kvalitetsindikatorer

Genom verksamhetsplanerna samt uppföljning under verksamhetsåret drar vi lärdom och har en bra grund i planeringsprocessen inför kommande budgetperiod innan ny strategisk plan kan antas av Kommunfullmäktige.

Planeringsprocess

I den årliga planeringsprocessen planeras och dimensioneras kommunens verksamheter och resurser och det är viktigt att genomföra en helhetsvärdering av finansieringen i form av skatter, bidrag, pensioner med mera. Syftet med planeringsförutsättningarna är att ge en enhetlig och objektiv bild av förutsättningarna för kommunen och ta fram adekvata beslutsunderlag så att de förtroendevalda kan prioritera, styra och ge förvaltningsledningen mål och ramar för sitt uppdrag.

För att kunna planera den framtida användningen av kommunens samlade resurser behövs en helhetsbild av vad som går att förvänta av utvecklingen i samhället, folkmängdsförändringar, kommuninvånarnas behov med mera.

De förtroendevalda beslutar om resurser utifrån en värdering och efter att prioritering gjorts utifrån de ekonomiska resurser som finns. Resursfördelningen ska bidra till att mesta möjliga nytta skapas i verksamheterna och att de finansiella målen för god ekonomisk hushållning uppfylls.

Uppföljning

All vår verksamhet ska bedrivas med god kvalitet som ständigt förbättras. Kvalitetsperspektivet ska genomsyra allt vi gör och vara en viktig del i uppföljningen av varje övergripande mål.

I verksamhetsplanerna är det fokus på uppföljning och analys. Vi följer vår verksamhet och mäter måluppfyllelse och effekter två gånger per år som rapporteras vidare till ansvarig styrelse eller nämnd genom del- och årsberättelser.

Nämnder och Kommunstyrelse ansvarar för att regelbundet analysera och genomföra uppföljningar. Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner kan uppföljningsprocessen säkerställa att verksamheten når de beslutade målen och håller sig inom tilldelad ekonomisk ram. Verksamhetsplanen anger hur mål följs upp och rapporteras. En ekonomisk avstämning rapporteras vid nämndsammanträden samt delges Kommunstyrelsen.

2 Slogan

Surahammars Kommun- Hjärtat av Västmanland

Här har vi det bästa av två världar- Närheten till storstad och landsbygd

3 Vision

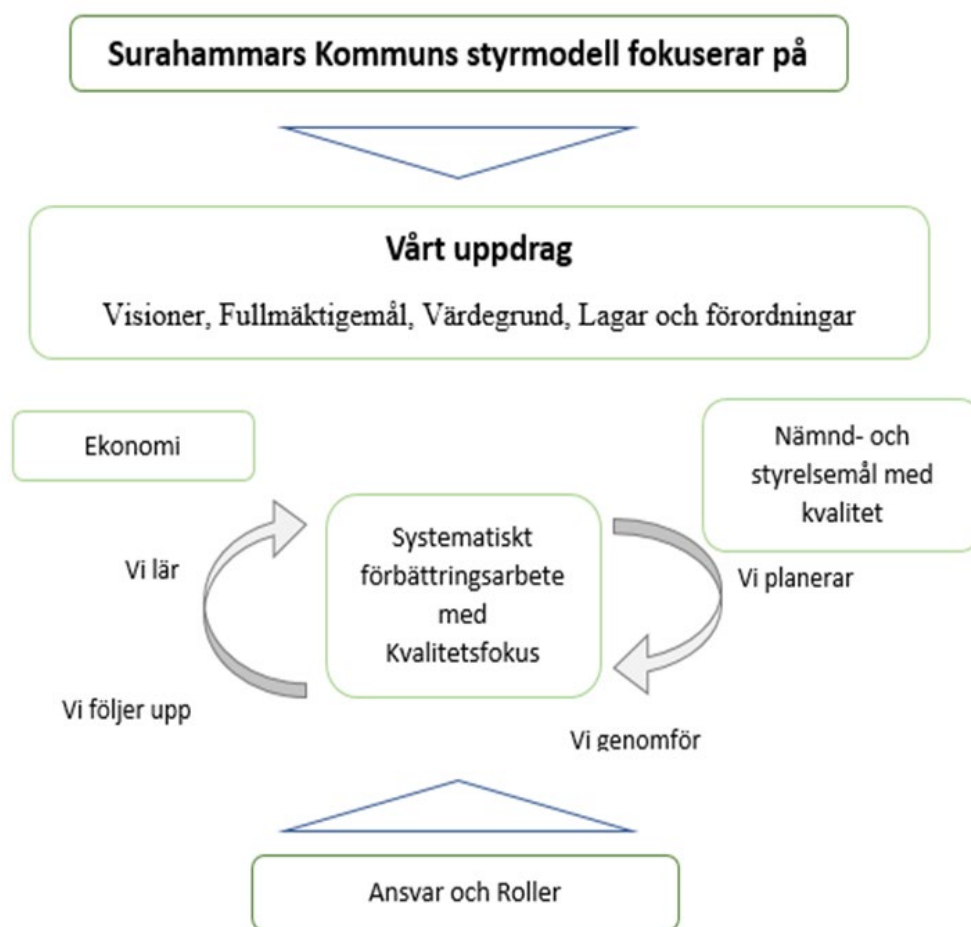
År 2030 är Surahammars kommun en mer tillgänglig, välmående, tillväxtdriven och utvecklande kommun där kommuninvånarna känner mer stolthet, gemenskap och trygghet

4 Värdegrund

I vår kommun:

- Är vi alla delaktiga i att bygga ett bättre samhälle
- Är det attraktivt att bo, leva och verka i hela kommunen
- Får alla en god start i det livslånga lärandet
- Har vi ett levande kulturliv, rika möjligheter till fritidsaktiviteter och nära till naturen och stillheten

5 Styrmodell

Effektmål- Förväntat resultat

- Säkerställa att skattepengarna hanteras på bästa tänkbara sätt.
- Tydliggöra uppdraget och säkerställa att den politiska viljeriktningen och mål får genomslag i verksamheterna.
- Säkerställa att verksamhetens arbete ger resultat och effekt utifrån de mål och uppdrag de har så att de kommer medborgarna till nytta.
- Ge förutsättningar för och följa upp det systematiska kvalitetsarbetet.
- Tydliggöra ansvar och roller

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har ett särskilt ansvar för att följa frågor som kan påverka kommunens ekonomiska ställning. Därför är det av stor betydelse att styrelsen i sin uppsiktsplikt har dialog med övriga nämnder och bolag om deras ekonomi och verksamhetsutveckling genom

- Uppföljning av vision, värdegrund och målen
- Uppföljning av finansiella mål och budget
- Uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet
- Analys av förutsättningar

Uppföljning

För att Kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska kunna utföras med syfte på att utveckla verksamhet-

erna i beslutad riktning krävs att nämnder och kommunstyrelse regelbundet analyserar och genomför uppföljningar. Varje chef har ansvar för kontinuerlig uppföljning inom sitt ansvarsområde och ska vid avvikelser upprätta åtgärder och rapportera detta utan dröjsmål vidare i organisationen. En ekonomisk avstämning rapporteras vid nämndsammanträden samt delges Kommunstyrelsen.

Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner kan uppföljningsprocessen säkerställa att verksamheten når de beslutade målen och håller sig inom tilldelad ekonomisk ram. Bedömer Kommunstyrelsen att åtgärdsplanerna är otillräckliga kan de vidare rapportera dessa till Kommunfullmäktige, som i sin tur bedömer och fattar beslut om de anser att åtgärderna som styrelse och nämnder tagit fram har varit tillräckliga.

Beslut togs i Kommunfullmäktige 2020-10-26 att ej verkställda politiskt fattade beslut i tid ska återrapporteras två gånger per år till Kommunstyrelsen från samtliga nämnder och Kommunstyrelsen.

Ej beredda motioner och medborgarförslag återrapporteras till Kommunfullmäktige två gånger per år i maj och november.

6 Framgångsfaktorer

- ett attraktivt arbetsgivarskap med en god personalförsörjning
- en tydlig ekonomisk styrning och uppföljning
- tydliga strategiska val och avgränsningar
- förbättrad kommunikation vilken tydliggör utmaningar och förväntningar
- ökat koncernperspektiv och en effektiv förvaltning, med samordning över kommunens organisatoriska gränser där verksamhet som bedrivs i kommunens bolag och kommunalförbund tydligare samspelar.

Surahammars styrmodell beskriver att samverkan ska ses som ett sätt att effektivisera verksamheten, öka kompetensen, förbättra serviceutbudet och hantera krav på specialistkunskaper med mera. Kommunen deltar i ett flertal forum för samverkan.

En regional utvecklingsstrategi, RUS, är framtagen i nära dialog med länets kommuner, länsstyrelsen, företrädare för näringsliv, kulturliv, utbildningsanordnare och civilsamhälle och antogs på Regionfullmäktige 2020-06-17. Den regionala utvecklingsstrategin är en övergripande och långsiktig strategi, som pekar ut hur Region Västmanland, kommunerna, länsstyrelsen, näringsliv, myndigheter, universitet, folkbildning, föreningsliv och civilsamhälle – tillsammans vill möta regionens utmaningar och utveckla länet. Den fungerar styrande för Region Västmanlands verksamhet, vägledande för länets kommuner och länsstyrelsen och inspirerande för företag, lärosäten, folkhögskolor, kulturinstitutioner och civilsamhället. Inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret hos Region Västmanland styr RUS de statliga regionala utvecklingsmedel som Region Västmanland hanterar och ligger till grund för prioriteringar av dessa.

RUS vilar på hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Genom att utgå ifrån och bidra till ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet, tillsammans med den digitala omställningen, nås visionen: Ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling. Visionen uppnås genom arbete inom tre målområden som alla bidrar till en hållbar utveckling: Ett välmående Västmanland, Ett tillgängligt Västmanland och Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt.

Surahammars kommuns behov överensstämmer med det som identifierats vid framtagande av RUS och det finns därför samverkansvinster med att koppla de kommunövergripande resultatmålen till strategin. I Region Västmanlands finns ett flertal nätverk där tjänstemän från kommunen deltar som syftar till att hjälpas åt att driva gemensamma utmaningar framåt. Dessa nätverk är bland annat regionala ledningsgruppen, chefsforum, kultur- och fritidschefs nätverk, socialchefs nätverk, skolchefs nätverk och näringslivschefs nätverk.

7 Analys av nuläge och framtida utmaningar

Beräkningar för kommunens framtida ekonomiska utveckling baseras på planerade investeringar, förväntad befolkningsutveckling samt SKR:s prognoser för utveckling av skatteunderlag och kostnader.

Utmaningarna som vi har framför oss är flera och vi arbetar långsiktigt och strategiskt för att hantera de på ett sätt där kommunen ska kunna leverera god service till våra kommuninvånare.

Surahammars kommuns finansiella styrka totalt sett är i dagsläget fortsatt bra men kostnadstrycket inom våra större verksamhetsområden är högt av olika anledningar. Det demografiska förutsättningarna sätter stort tryck på verksamheterna, personalkostnader kopplat till lönetryck och behov av vikarier är en annan avgörande faktor. Slutligen har kommunens Socialförvaltning hårt tryck när det gäller personer som behöver placeras på olika händelser som sker.

Blickar vi framåt kommer hela den kommunala sektorn att stå inför stora utmaningar då demografin förändras med fler äldre och personer i de yngre åldrarna, samtidigt som fler kommuner redan nu visar ekonomiska underskott.

I Surahammars kommun kommer stort fokus att fortsätta ligga på digitaliseringsarbete och hur det kan hjälpa verksamheterna och invånarna. I rådande läge är det mycket angeläget att få grundläggande förutsättningar på plats för att den offentliga sektorn ska kunna digitaliseras.

Demografin och integreringen av nyanlända kommer att ställa stora krav på att anpassa verksamheterna framöver. Kommunen måste arbeta med lösningar inom både skola och vård- och omsorg då elevkullarnas storlek är betydande samtidigt som kommunen får en åldrande befolkning.

Den förväntade ekonomiska utvecklingen är att arbeta mot en fortsatt hög likviditet, goda resultat som förbättrar kommunens egna kapital och soliditet.

Kommunens låneskuld ska minska genom amorteringar och då likviditeten tillåter kan även extraamorteringar eller inlösen av lån göras, samtidigt som inriktningen är att inga nya lån ska upp-tas.

Kommunens strategiska arbete inriktas på att ”få fart” på befolkningsutvecklingen. Surahammar är den attraktiva mindre kommunen med bra boende, skola, attraktivt fritidsliv och endast tio minuters pendling till Västerås.

Befolkningsökning kräver boendemöjligheter. En strategisk framtidsfråga är därför att det skapas förutsättningar för en ökad inflyttning. Kommunen arbetar därför med en rad olika åtgärder.

En viktig framtidsfråga är att öka utbudet genom att ickekommunala fastighetsaktörer bygger och utvecklar fastigheter i kommunen. En dialog förs därför med olika aktörer i denna fråga.

Transporter och kommunikationer, såväl för gods som för personer, kommer även i fortsättningen att vara en viktig framtidsfråga. Detta blir tydligt när det kan konstateras att över hälften av den arbetsföra befolkningen dagligen pendlar över kommungränsen för att arbeta eller studera.

Surahammars kommun har avtal med Västerås Stad gällande gymnasieutbildningar men Västerås Stad har sagt upp del av avtalet som gällande de elever som ska börja på gymnasieskolornas individuella val. Det innebär att den kommunala verksamheten ska bygga upp en egen organisation för dessa ungdomar från och med hösten 2022.

Surahammars Kommunalteknik AB

År 2022 innebär stora förändringar i och med att verksamheten kommer att från 1 april bedrivas i det gemensamma bolaget, Mälarenergi Vatten AB, samt att personalen förutom VD, går till det gemensamma bolaget. Bolaget ser fram emot detta samt är medveten om att det kommer att ta tid och kräva ansträngningar inledningsvis från alla parter, för att det nya kommer att fungera så

bra som möjligt. Men för att möta framtiden med dess utmaningar måste denna förändring ske.

Ett stort underhållsbehov i ledningsnätet föreligger, vilket måste hanteras de kommande åren. Att åtgärda underhållsbehovet kommer att medföra justeringar i framtida i Va-taxan.

Surahammars hus Förvaltnings AB

Planerar att fortsätta förvalta sitt bestånd genom löpande renoveringar av lägenheter då behovet är stort på grund av både slitage och ålder.

Budgeterade underhåll kommer att ligga på 4,5 mnkr (120 kr/kvm) både år 2022 och 2023. samt budgeterade investeringar på 4,0 mnkr både år 2022 och 2023.

7.1 Ekonomiska förutsättningar

7.1.1 Samhällsekonomiska förutsättningar

Samhällsekonomin

(enligt Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, maj 2022)

Återhämtningen efter pandemin fortsätter i år men BNP-tillväxten i Sverige dämpas till följd av situationen i vår omvärld. Särskilt den europeiska ekonomin påverkas negativt av Rysslands invasion av Ukraina. Kriget är starkt bidragande till att den senaste tidens uppgång av energi- och råvarupriserna förstärkts och höjer osäkerheten för den ekonomiska utvecklingen framöver. Inte minst förvärras utbuds- och logistikproblemen för den globala handeln, vilket spår på den redan höga inflationen. Den höga energiprisinflationen har nu definitivt spridit sig brett till flertalet varu- och tjänstepriser också i Sverige och köpkraften urholkas för hushållen, företagen och of-fentlig sektor. De långa marknadsröntorna har dessutom ökat dramatiskt och en global penning-politisk åtstramning väntar. Inflation- och ränteuppgången medför således en markant dämpning av konjunkturutsikterna för världsekonomin. I Sverige fortsätter ändå återhämtningen efter pan-demin i år och nästa år, vilket leder till ett något förhöjt resursutnyttjande mot slutet av 2023

Särskilt delar av tjänstesektorn kommer att kunna stärkas rejält i år, vilket gynnar inhemsk efter-frågan och svensk arbetsmarknad. . Potentialen för ett större sysselsättningslyft begränsas dock av den växande gruppen arbetslösa med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden

Ett ökat flyktingmottagande och regeringens extra anslag till försvaret driver upp offentlig kon-sumtion i år och bidrar till tillväxten. Detta är en motverkande faktor av kriget i Ukraina för europeisk och svensk BNP.

Kommunernas ekonomi

Efter ännu ett år med påverkan av pandemin redovisades återigen ett mycket starkt ekonomiskt resultat i kommunerna 2021. Förklaringen är en betydligt snabbare ekonomisk återhämtning än väntat 2021 vilket medförde högre skatteintäkter än budgeterat. En mycket positiv börsutveckling ledde till ett högre värde på finansiella tillgångar, vilket gav högre finansiella intäkter.

Efter två år med pandemi fanns en förhoppning om att kommuner skulle få tid att hantera pan-demins långsiktiga konsekvenser och kommande demografiska utmaningar men återigen har kommunernas verksamheter påverkats. På kort tid har det ljusa framtidsscenarioet mörknat be-tänkligt, främst till följd av kriget i Ukraina och de konsekvenser det medför. Kriget medför ett stort lidande för Ukrainas befolkning, men det har också kommit att påverka både nuläget och framtidsutsikterna för svenska kommuner. Inflationstakten har drivits upp till historiska nivåer och tillsammans med stigande pensionskostnader bedömer SKR att resultaten i sektorn faller kraftigt. Samtidigt blir utmaningen med demografins utveckling alltmer kännbar. Behovet av vård och omsorg ökar samtidigt som det råder brist på arbetskraft. Kommunerna kommer även att få

ökade pensionskostnader. Med vetskap om detta deklarerar Sveriges kommuner och regioner i sin ekonomirapport Maj 2022, att ekonomin blir betydligt tuffare år 2023.

Det kommunala skatteunderlaget beräknas kommande år öka snabbare än i föregående prognoser, vilket främst beror på högre pris- och löneökningar. I reala termer är dock skatteunderlagstillväxten låg ur ett historiskt perspektiv.

Surahammar

Förutsättningarna för Surahammars kommun påverkas i högsta grad av vad som händer i vår omvärld och det är av största vikt att Surahammar, om det är möjligt, inte försvagar sitt finansiella utrymme, eftersom de närmaste åren förväntas bli tuffa. Kommunen, har som de flesta andra kommuner ökade behov av välfärdstjänster samtidigt som pensionskostnaderna ökar.

Surahammars kommun befinner sig i en situation med goda ekonomiska resultat under ett antal år vilket är av stor vikt för stabiliteten som finns. Trots det står kommunen inför ekonomiska utmaningar framöver som kräver åtgärder samtidigt som svårigheten med att lösa kompetensförsörjningen finns.

Andelen barn och äldre i befolkningen fortsätter att växa och bli större än den andel som ska försörja dem. Detta påverkar såväl kostnadstrycket som behovet av verksamhetslokaler främst inom skolområdet, där en förstudie pågår gällande nybyggnation av en mellanstadieskola under planperioden. Två kök inom äldreomsorgsverksamheten är i stort behov av ombyggnation, vilket förhoppningsvis kommer påbörjas redan 2022 för att kunna stå färdiga under planperiodens första år, 2023.

Arbete pågår även inom verksamheterna beträffande nya arbetssätt och hur olika processer kan digitaliseras. Kan vi arbeta mer kostnadseffektivt ger det också möjlighet till nysatsningar på olika områden.

I likhet med kommunsektorn i övrigt måste kommunen arbeta med kompetensförsörjning för att vara en attraktiv arbetsgivare. Hela sektorn står inför stora pensionsavgångar vilket medför att detta arbete fortsatt kommer vara i fokus.

Arbetet med personer som inte är i arbete eller är i arbetsåtgärder kommer att fortgå då Surahammars kommuns arbetslöshet bland ungdomar fortfarande ligger på en hög nivå (12,7 mot rikets 8,2)

Kommunen kommer att fortsätta utveckla verksamheten på Arbetscenter för att kunna ge människor en språngbräda vidare till fortsatta studier eller arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Långtidsarbetslösheten ställer krav på Arbetsförmedlingen men även på de fristående aktörerna, kommunerna och arbetsgivarna. Många av dem som står längst ifrån arbetsmarknaden saknar gymnasieutbildning och därmed krävs satsningar på reguljär utbildning. Arbetsgivarna kan också behöva se över sina krav och erbjuda utbildningsinsatser på jobbet i högre utsträckning.

Befolkningsutveckling

Befolkningsprognoser ligger till grund för planering av kommunal service, som behov av förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg och för planering av gator, parker med mera. Det är befolkningen skriven i kommunen den första november året före budgetåret som medräknas i skatte- och bidragsunderlaget.

Under de kommande tio åren prognostiserar Statistiska centralbyrån i sin prognos april 2022 att befolkningen i Sverige ökar med 4,9 procent totalt. Det är en väsentligt långsammare ökningstakt än de senaste tio åren då ökningen var drygt 10 procent. Den största ökningen sker, både till antal

och procent, i gruppen 80 år och äldre. Dessa ökar med drygt 47 procent medan personer i arbetsför ålder endast ökar med 4 procent.

För att kunna göra skattemedelsberäkningar och planera kommunens verksamhet gör vi befolkningsprognoser som bygger på information om Surahammars kommuns egna förutsättningar. I budget 2023 och plan 2024–2025 baseras skattemedelsberäkningarna på 10 110 invånare första året samt en ökning med 10 invånare 2024 och 20 invånare ytterligare år 2025.

Surahammars kommun i jämförelse med övriga kommuner

Befolkningsstrukturen i Surahammars kommun visade för år 2021 att befolkningen framför allt i åldersgruppen 65-79 år är högre än i de övriga kommunerna och mindre i åldersgruppen 20-64 år, som brukar benämnas vara den grupp med personer som ska vara de försörjande.

Befolkningsstruktur 2021

Åldersgrupp	Surahammar	Alla kommuner
Invånare 0-19 år, andel (%)	23,3	22,8
Invånare 20-64 år, andel (%)	51,8	53,0
Invånare 65-79 år, andel (%)	18,4	17,8
Invånare 80+, andel (%)	6,5	6,4

Befolkningen i Surahammar uppgick, efter första fem månaderna 2022, till 10 120 kommuninvånare. Enligt uppgifter, tagna från SCB (Statistiska centralbyrån), förväntas befolkningen uppgå till 10 172 personer om fem år.

Kommunens ekonomiska förutsättningar

Kommunens ekonomiska förutsättningar för budget 2023

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är en förutsättning och restriktion för vår långsiktiga planering. Vår ekonomi ska vara i gott skick och medborgarnas skattepengar ska användas så effektivt som möjligt där öppenhet och tillgänglighet är vårt kännetecken. För detta krävs ändamålsenlig styrning och uppföljning.

Vidare innebär god ekonomisk hushållning att kommunens finansiella och strategiska mål uppnås.

God ekonomisk hushållning ur ett *finansiellt* perspektiv innebär att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Driften och reinvesteringar behöver då finansieras med egna medel och upplåning bara ske till strategiska investeringar.

God ekonomisk hushållning ur ett *verksamhetsperspektiv* tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sina verksamheter på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För att uppnå och säkerställa detta måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestation, resultat och effekter. En grundläggande förväntan på samtliga nämnder för att åstadkomma detta samband är att säkerställa en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål. Resultatanalyser och kontroller visar sedan hur verksamhetens prestationer och kvalitet motsvarar uppställda mål. För att kunna styra verksamheterna måste kommunen säkerställa processer för att bedriva dessa kostnadseffektivt och ändamålsenligt.

Finansiella mål

De finansiella målen behövs för att främja till kostnadseffektiva och ändamålsenliga verksamheter samtidigt som en tydlighet om uppdragen förmedlas till medborgarna. Målen ska även betona att ekonomin är en begränsning för verksamheternas omfattning och utgöra restriktion för:

- Hur mycket den löpande verksamheten får kosta (vilka intäkter har vi och vilka kostnader kan vi tillåta oss)
- Investeringsnivåer och finansiering av dessa
- Förmögenhetsutveckling

Resultat och kapacitet

Med resultat menas vad kommunen åstadkommer under ett år. Resultatet måste vara tillräckligt högt för att dels värdesäkra det egna kapitalet dels täcka kommande pensionsutbetalningar. Det bör även finnas en marginal som klarar oförutsedda påfrestningar och för att kunna finansiera investeringar.

Resultatet måste vara tillräckligt högt för att dels värdesäkra det egna kapitalet dels täcka kommande pensionsutbetalningar. Det bör även finnas en marginal som klarar oförutsedda påfrestningar och för att kunna finansiera investeringar.

Trots den osäkerhet som nu råder i omvärlden måste det långsiktiga arbetet med prioriteringar fortsätta. Att ha en långsiktighet och systematik är en förutsättning för att också kunna hantera osäkerhet och förändrade ekonomiska villkor.

Enligt ett av de finansiella målen ska årets resultat uppgå till 2,0 % av skatter och bidrag och för år 2023 uppgår det budgeterade resultatet till 13,5 miljoner kronor. Ett överskott i resultatbudgeten bidrar till att finansiera investeringarna samt att förstärka det egna kapitalet och därmed skapa förutsättningar för en förbättrad soliditet.

De positiva resultaten har medfört att kommunen har värdesäkrat det egna kapitalet och att de likvida medlen ligger på en stabil, hög nivå. Detta är viktigt för att skapa handlingsberedskap inför framtiden.

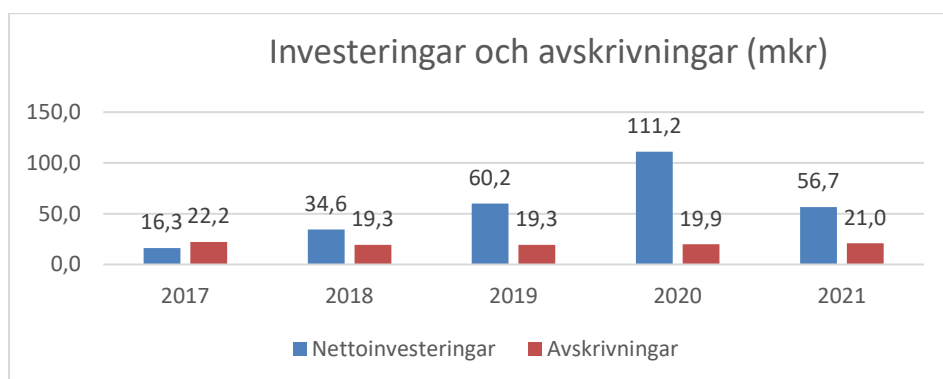
För att uppnå positiva resultat under kommande planperiod kommer det att ställas stora krav på att nämnder och styrelse klarar av att hålla sina tilldelade budgetramar.

Storleken på överskottet för Surahammars kommun fastställs i de finansiella målen. Kommunen utgår från ett överskott med två procent, vilket innebär att 98 procent av de planerade intäkterna används för att ge service och tjänster till medborgarna under året.

Även soliditeten, som visar kommunens finansiella styrka på lång sikt, måste förstärkas genom fortsatta goda resultat.

Investeringar och självfinansiering

Surahammars kommuns investeringsnivå har varit hög under de senaste åren. Anledningen är satsningar på nya äldreboenden, ny vårdcentral samt upprustning av skola och förskolelokaler. Vidare har satsningar gjorts beträffande asfaltering av gator.

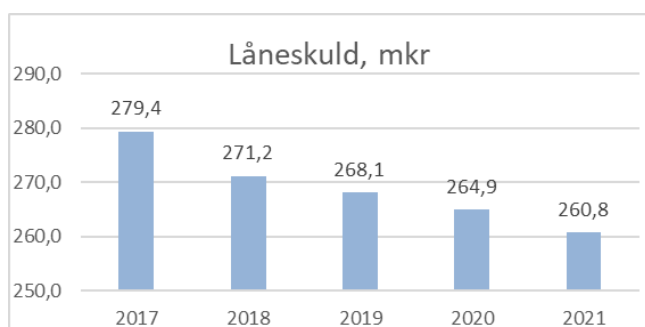

De kommande åren finns fortsatt stora behov av investeringar inom både kommunen och i de kommunala bolagen. Det finns planer på ombyggnation av två kök inom äldreomsorgen då de nuvarande är mycket slitna och klarar inte den framtida kapaciteten. Även barn i skolåldern förväntas öka och med politikernas viljeinriktning om att minska klasstorleken planeras nybyggnation av en mellanstadieskola som ska kunna vara färdigställd år 2026 om allt går planenligt. Denna stora investering kommer med största sannolikhet innebära att kommunen måste uppta nya lån under planperioden.

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat plus avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens finansiella handlingsutrymme stärks. Kommunen kunde under år 2021 finansiera investeringarna fullt ut

Låneskuld

Under perioden har löpande amorteringar gjorts vilket medför att kommunens långfristiga skulder har minskat med motsvarande belopp och skulden uppgår till 260,8 miljoner kronor den 31 december 2021.

Låneskulden för koncernen uppgick på balansdagen till 550,1 miljoner kronor.

Kommunfullmäktiges inriktningen för 2023 är att inga nya lån ska upptas. Under planperioden kan det dock behövas nyupplåning då kommunen står inför stora investeringsbehov vilket kommer medföra högre räntekostnader.

Risk och kontroll

Med risk avses sådana åtaganden eller förhållanden som kan innebära negativa konsekvenser för framtiden. De mått som redovisas här är kommunens soliditet, likviditet, pensionsskuld samt borgensåtaganden.

Kontroll är förmågan att styra och kontrollera verksamheterna. Ett mått gällande finansiell kontroll är att se budgetföljsamheten i styrelse och nämnder. Det är även viktigt att följa hur väl utfallen följer tidigare prognoser.

Soliditet

Soliditeten är ett nyckeltal som visar hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital, detta beräknas genom att dividera eget kapital med tillgångarna

Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period bibehålls och utvecklas i en positiv riktning, vilket den gjort i Surahammars kommun under ett flertal år. Ju starkare kapacitet, desto mindre känslig är kommunen för kommande lågkonjunkturer. Påverkansfaktorer på soliditeten är resultatutvecklingen samt värdeförändring för tillgångar och skulder.

För att få ett mer relevant mått på soliditeten måste hänsyn tas till det pensionsåtagande som redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Skulle detta åtagande läggas in i balansräkningen uppvisar kommunen en soliditet på 8,1 procent. Soliditet exklusive ansvarsförbindelse har de senaste åren varit över 30 procent i kommunen medan soliditet inklusive ansvarsförbindelse inte uppvisat positiv soliditet förrän år 2019.

För kommunkoncernen som helhet är motsvarande siffror 29,3 procent samt 10,4 procent för 2021.

Soliditet	2021	2020	2019	2018	2017
Koncernen % exkl. pensionsskuld	29,3	23,9	21,7	19,6	18,7
Kommunen % exkl. pensionsskuld	42,5	36,2	34,6	31,6	31,4
Koncernen % inkl. pensionsskuld	10,4	4,0	0,3	-3,0	-5,4
Kommunen % inkl. pensionsskuld	16,4	8,1	3,3	-1,4	-4,2

I takt med att planerade investeringar genomförs och till viss del kommer behöva lånefinansieras så kommer soliditeten att sjunka något under perioden.

Likviditet

Likviditeten visar på hur betalningsförmågan ser ut på kort sikt och mäts genom att likvida medel ställs i relation till korta skulder. Detta mått ska aldrig analyseras som ett eget nyckeltal utan alltid ställas i relation till soliditetens utveckling. En ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Surahammars kommuns ambition är att ha en stabil långvarig likviditet.

Pensionsförpliktelser

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta och enligt lagen om kommunal redovisning ska pensioner redovisas efter den så kallade blandmodellen. Detta innebär

att pensionsförmåner intjänade från och med 1998 ska redovisas som en avsättning i balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 ska redovisas som en ansvarsförbindelse. Med dagens system för redovisning av pensioner visar de flesta kommuner egentligen ett resultat som är bättre än om den faktiska kostnaden tagits upp i resultaträkningen.

Surahammars kommun använder den av SKL rekommenderade blandmodellen. Detta innebär att vissa kostnader inte redovisas i resultatet och då måste i stället resultatet vara så bra att ett positivt resultat täcker in dessa kostnader. Om de finansiella målen sätts på en rimlig nivå spelar vald redovisningsmodell av pensioner ingen roll för ekonomin. Det viktigaste är att det långsiktiga perspektivet finns med i planeringen.

Surahammars kommun har inga finansiella placeringar avseende pensionsförpliktelser.

Avsättningar till pensioner i balansräkningen återlånas i sin helhet i verksamheten.

Ansvarsförbindelsen ökar med räntor och minskar med utbetalningar under året. Eftersom utbetalningar sker långt fram i tiden ska skulden nuvärdesberäknas. En nuvärdesberäknad skuld blir högre ju lägre räntan är och vice versa.

Kommunen anlitar KPA för beräkning av framtida pensionskostnader. KPA:s prognoser påverkas bland annat av reallöneutveckling, inflation, statslåneränta, nyanställningar och avgångar.

Kostnaderna för avtalspensioner (inklusive finansiell kostnad) har en stigande utvecklingskurva för kommande år. Det beror främst på inflationsuppgången men även på premiehöjningar i det nya pensionsavtalet och löneökningar under pandemin. KPA:s första bedömning är att pensionskostnaderna för den avgiftsbestämda ålderspensionen därmed kommer att öka kraftigt under 2023; kostnaderna för vissa personalgrupper beräknas öka med cirka 33 procent under 2023 exklusive inflationsuppräknings. Det råder dock osäkerhet avseende hur stora de ekonomiska effekterna blir, bland annat då det är ovisst hur många som väljer att byta system. Dessutom tillkommer en likvideffekt med anledning av att utbetalningarna tidigareläggs samtidigt som avgifterna höjs och indexering av avgiften sker.

I koncernföretagen finns avgiftsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Borgensåtaganden

När en kommun ska bedömas ur ett riskperspektiv är det viktigt att se vilka borgensåtaganden som finns.

Surahammars kommuns samlade borgensansvar totalt sett har ökat från 281 miljoner år 2020 till 282 miljoner per sista december 2021.

Borgen för kommunägda bolag uppgick till 245,3 miljoner kronor och till kommunalförbund var borgensåtaganden 26,2 miljoner.

Till Surahammars Kommunal Teknik AB finns en generell säkerhet på 41,8 mkr som ej var utnyttjad.

Surahammars kommun är medlem i Kommuninvest och har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sveriges samtliga förpliktelser. Särskilt regressavtal finns som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna. Kommunens andel av dessa skulder är 0,09144 procent.

Kommunalskatt

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i länet, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag.

Med total skattesats avses den procentuella andel av den beskattningsbara inkomsten som en skattskyldig påförs i kommunal inkomstskatt.

Surahammars skattesats har under många år varit oförändrad och uppgår till 33,19, varav kommunalskatten uppgår till 22,31 och landstingsskatten 10,88. Budget 2023 baseras på en oförändrad skattesats. Surahammars skattesats är den tredje högsta i Västmanland.

Skattesatsens utveckling under de senaste åren visas i nedanstående tabell:

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Merparten av de kommunala verksamheterna är obligatoriska. För de i lag reglerade verksamheterna gäller dessutom att den tillhandahållna servicen ska vara likvärdig i landets kommuner. Finansieringen av de kommunala tjänsterna sker via skatteintäkter, kommunala utjämningsystem och avgifter. Sedan tio år tillbaka tillfaller förändringen i fastighetstaxeringen till kommunerna genom den kommunala fastighetsavgiften.

En enskild kommun kan i mycket liten utsträckning påverka sina intäkter. I stället påverkas kommunens ekonomiska förutsättningar i hög grad av både svängningar i konjunkturen och storleken på statsbidragen. Statsbidragen värdesäkras inte av regeringen. Detta medför att kommunens intäkter riskerar att utvecklas långsammare än kostnaderna för att tillgodose ökningen av medborgarnas behov. Kommunerna blir beroende av att regering och riksdag ökar de generella statsbidragen genom särskilda satsningar.

Prognosen för Surahammars kommuns skatteintäkter, bidrag, utjämning och fastighetsavgift visar på en ökning på 4,6 procent år 2023 för att därefter avta till 2,6 procent respektive 3,0 procent år 2021 och 2022. Surahammars kommun utgår från de antaganden som SKR medräknar i prognos om statsbidrag.

	2022 tkr	2023 tkr	2024 tkr	2025 tkr
Skatteintäkter	487 453	517 595	536 702	555 875
Inkomstutjämning	136 168	141 057	144 058	147 121
Kostnadsutjämning	-10 706	-3 081	-3 087	-3 093
Regleringspost	27 880	15 818	15 936	12 985
LSS-utjämning	-14 844	-18 753	-18 790	-18 828
Fastighetsavgift	24 814	25 443	25 443	25 443

Cirkulär 22:06 220217, egen befolkning 10 100 invånare

Skatteintäkter

Skatteintäkter och statsbidrag är kommunens viktigaste inkomster och ska räcka till finansiering av den löpande driftverksamheten, avsättningar till framtida pensionsåtaganden, räntor samt avskrivningar på gjorda investeringar.

I beräkningarna av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning har kommunen använt Sveriges Kommuner och Regioners skatteunderlagsprognos korrigerad med kommunens befolkningsprognos. Skattesatsen som använts är 22,31 kr. Skatteunderlagsprognoserna följs upp kontinuerligt.

Utjämningsystem

Utjämningsystemet syftar till att garantera alla kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Detta oavsett strukturella förhållanden som befolkningens sammansättning och möjlighet att ge välfärd till invånarna. För att detta ska komma till stånd när det finns stora skillnader i förutsättningar har riksdagen beslutat att det ska finnas ett system för kommunalekonomisk utjämning och ett system för utjämning av LSS-kostnader. Systemet för kommunalekonomisk utjämning kan delas upp i fem olika delar:

Inkomstutjämning

Inkomstutjämningsystemet är ett fördelningssystem som utgår från respektive kommuns skattekraft och garanterar kommunerna 115 procent av medelskattekraften. Kommuner med låg skattekraft, som Surahammar, får ett bidrag per invånare och kommuner med hög skattekraft får betala en avgift till systemet. Surahammars kommun har en beräknad skattekraft år 2022 på 87,0 i procent av rikets medelskattekraft. Därmed erhåller kommunen ett bidrag i inkomstutjämnningen på 136 miljoner kronor (13 482 kronor per invånare). Prognosen för 2023 är ett bidrag om 141 miljoner kronor (13 966 kronor per invånare).

Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämnningen baseras på mätbara och för kommunen opåverkbara faktorer som mäter strukturella kostnadsskillnader. Grundtanken är att alla kommuner ska ha samma ekonomiska förutsättningar. Modellen består av tio delmodeller och kostnadsutjämnningen innebär att kommuner som har en gynnsam struktur får skjuta till medel till kommuner som har en mindre gynnsam struktur. Systemet ska inte utjämna för de kostnadsskillnader som beror på varierande ambitionsnivå, effektivitet eller avgifter. Surahammar har en sammantaget gynnsam struktur i relation till riket och betalar en avgift i kostnadsutjämnningen. För år 2023 är prognosen att kommunen ska betala en avgift på 3,1 miljoner kronor (305 kronor per invånare).

Regleringsbidrag/avgift

Regleringsposten i utjämningsystemet är till för att justera för mellanskillnaden mellan bidragen och avgifterna i inkomstutjämnningen, kostnadsutjämnningen och strukturbidraget i förhållande till de anslagsposter som riksdagen anvisat.

När summan av samtliga bidrag, minus de inbetalda avgifterna blir lägre än det belopp staten beslutat tillföra kommunerna, får alla kommuner ett regleringsbidrag, i annat fall en regleringsavgift. Konstruktionen är till för att statens kostnader inte ska påverkas av den fastställda nivån i inkomstutjämnningen.

Regleringsposten för Surahammars kommun beräknas bli ett bidrag på 15,8 miljoner kronor (1 566 kronor per invånare).

LSS-utjämning

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade är en rättighetslag som ska garantera personer med funktionshinder goda levnadsvillkor. Eftersom kostnaderna för kommunernas LSS-

verksamhet är ojämnt fördelade finns ett separat utjämningsystem för denna verksamhet. Utjämningsystemet är mycket känsligt för förändringar i den underliggande verksamhetsstatistiken vilket kan leda till att bidraget förändras kraftigt mellan åren.

Prognosen för Surahammars kommun år 2023 är att betala en avgift i LSS-utjämnings på 18,7 miljoner kronor (1 857 kronor per invånare), vilket är en ökning med 3,9 miljoner jämfört med år 2022.

Kommunal fastighetsavgift

Kommunal fastighetsavgift för småhus är 0,75 procent av taxeringsvärdet. Den årliga intäktsförändringen från fastighetsavgiften tillförs respektive kommun. Fastighetsavgiften i Surahammars kommun förväntas uppgå till 25,4 miljoner kronor per år för planperioden 2023 – 2025.

Övriga generella statsbidrag De statliga bidragen kan vara generella, då får kommunerna använda bidraget där kommunen anser att det behövs mest, eller riktade, då ska de gå till specifika verksamheter till exempel flyktingmottagande eller kvalitetsutveckling inom skolan.

Avgifter och taxor

Verksamheterna finansieras till störst del av skatteintäkter och statsbidrag men kommunen får även in avgifter och taxor från invånarna. Exempel på taxor och avgifter är barnomsorgsavgift, äldreomsorgsavgifter och hyror.

I budgetplanen 2023 ingår avgifter och taxor. Taxor och avgifter som inte finns med i budget antas av kommunfullmäktige i samband med slutliga fastställningen av budget 2023..

Budgeterat resultat och utrymme för nettodriftskostnader

För att räkna fram det budgeterade resultatet och utrymmet för nettodriftskostnaderna har följande beräkningsförutsättningar tagits i beaktan:

- Oförändrad kommunal skattesats på 22,31 %
- Invånarantalet för budget 2023 baseras på uppskattat antal invånare, vilket är 10 110.
- Skatter, bidrag och utjämnings har beräknats efter Sveriges Kommuner och Regioners cirkulär 22:06, men med eget antagande om invånarantal enligt ovan.
- Resultatmålet som ligger till grund för en god ekonomisk hushållning ligger på två procent av skatteintäkter och statsbidrag. Det fastslagna målet innebär att det budgeterade resultatet beräknats till + 13,5 miljoner kronor

I budgeten och i planeringen för de närmsta åren läggs en grund för att verksamheterna i kommunen:

- byggs ut för att möta behoven för medborgarna,
- kan rekrytera morgondagens medarbetare och behålla nuvarande medarbetare på en alltmer konkurrensutsatt marknad inte minst inom bristyrken och
- tar tillvara och förhåller sig till digitaliseringens effekter för att öka effektiviteten.
- Öka tryggheten

7.2 Personal

Grunduppdrag

Personalfunktionen är kommunens centrala resurs för personalfrågor. Huvuduppgifterna är att genom ett konsultativt arbetsätt stödja chefer i personalfrågor. Funktionen ska se till att kommunen som arbetsgivare följer lagar, avtal och policys inom området, samt följer upp och kontrollerar bland annat sjukfrånvaron. Funktionen arbetar även med strategiska personalfrågor som ledarutveckling, arbetsgivarvarumärket och kompetensförsörjning.

Till arbetsuppgifterna hör även kommuncentrala förhandlingar och samordning av löneöversynen i kommunen. Funktionen ansvarar för all lönehantering, pensionshantering och personalstatistik av olika slag. Den förebyggande personalvårdenheten.

Väsentliga personalförhållanden

Just nu pågår vad som kallas den största arbetsrättsliga reformen i modern tid – LAS 2022. Enligt den proposition som lades fram den 22 mars kommer lagen träda i kraft den 30 juni 2022 och börja tillämpas från och med den 1 oktober 2022. De stora ändringarna omfattar lagen om anställningsskydd, lagen om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen, lagen om arbetslöshetsförsäkring och lagen om uthyrning av arbetstagare. Men även följdändringar i ett flertal andra lagar föreslås. Det sker förändringar inom samma område i våra kollektivavtal, därför behövs det kunskap om både nya Allmänna Bestämmelser och nya LAS.

Syftet med personalekonomisk redovisning är att återge och följa upp ett antal personalstrategiska nyckeltal samt att ge en samlad beskrivning över kommunens största investering och viktigaste resurs, medarbetarna. Redovisningen innehåller personalstatistik där jämförelse sker med föregående år.

Den kommunala verksamheten är personalintensiv. Därför är medarbetarna och kommunens arbete med personalfrågor kritiska framgångsfaktorer för att nå hög kvalitet i den kommunala sektorn. En attraktiv arbetsmiljö är viktig för att kunna behålla och rekrytera kompetent personal och reducera sjukfrånvaron.

Surahammars kommun arbetar kontinuerligt med att ha en attraktiv arbetsmiljö, där personalen ska känna trivsel, ansvarstagande, kreativitet och utveckling.

För att Surahammars kommun ska lyckas i sitt uppdrag att leverera hög kvalitet på våra välfärdstjänster till medborgarna behöver kommunen ligga i framkant i arbetet med kompetensförsörjningen. Kompetensförsörjning är ett långsiktigt arbete som kommunen kontinuerligt arbetar med.

Medarbetarenkäter visar att personalen trivs på arbetet, har utvecklade arbetsuppgifter och kan vara med och påverka och att det finns många medarbetare som är ambassadörer för kommunen.

Arbetet med att minska sjuktalen, för att hushålla med kommunens personella och ekonomiska resurser, att fortgå parallellt med arbetet med rätt till heltid. Sjukfrånvaro på max 4,5% skall uppnås under perioden, och kommer att mätas kvartalsvis.

Hälsofrämjande arbetsplatser

Skapar förutsättningar för en god och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Chefskap, ledarskap och medarbetarskap

Begreppet medarbetare omfattar alla anställda i Surahammars kommun oavsett uppdrag. Medarbetare är kommunens viktigaste resurs för att kunna tillhandahålla god service, bygga samhället

och skapa attraktion.

Medarbetare med chefsuppdrag har ett utökat ansvar för verksamheternas måluppfyllelse. Genom tydliga förväntningar på chefer och medarbetare och med återkommande uppföljningar skapas förutsättningar för tillit och utveckling av kommunens verksamheter. Chefs- och ledarskap i Surahammars kommun innebär att leda enligt politiska visioner och mål, sätta alla som lever och verkar i Surahammar, ska vara synlig och engagerad samt samverka och delegera. Kommunens ledare har förmågan att skapa förtroendefulla relationer och tar tillvara varje medarbetares unika kompetens. Detta skapar förutsättningar för en god och hälsofrämjande arbetsmiljö.

7.2.1 Kompetensutveckling

Kompetensförsörjning och satsningar av personalgrupper

Kompetensförsörjning är ett samlingsbegrepp för personalförsörjning och kompetensutveckling.

Kompetensförsörjning handlar om att hitta rätt medarbetare, utveckla dem och behålla dem i företaget. I och med att vi idag lever i ett kunskapsintensivt samhälle blir det allt viktigare för oss att kunna förstå att vi måste tänka långsiktigt. Vi ska inte bara fråga oss vilken kompetens vi behöver idag, utan också vilken kompetens vi kommer att behöva i framtiden. En resurs kommer att tillsättas för att kartlägga och arbeta med kompetensförsörjning samt ta fram förslag på vilka personalgrupper som man behöver satsa på.

”Surahammars Kommunen behöver attrahera och rekrytera nya medarbetare samt satsa på kompetensförsörjning av nuvarande chefer och medarbetare. Inom ramen för kommunens strategiska mål att vara en attraktiv arbetsgivare ställs höga krav på samordnande metoder och rutiner för kompetensutveckling. Att rekrytera, behålla och utveckla rätt kompetenser kommer att bli ännu viktigare när våra verksamheter utvecklas, pensionsavgångar och övrig rörlighet ökar.”

Strategisk kompetensförsörjning i Surahammars kommun har fortsatt stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. Utmaningarna beror till stor del på att andelen arbetsföra medborgare (20–64 år) minskar. De svårrekryterade grupperna blir fler. De behöver därför höja sin attraktivitet genom åtgärder som minskar personalomsättningen och får medarbetare att stanna kvar i organisationen. Kommunen samverkar på flera fronter för att utveckla sitt kompetensförsörjningsarbete. Man samarbetar bland annat med Arbetsförmedlingen, högskolor samt med gymnasieskolor och vuxenutbildning.

7.2.2 Pensionsavgångar

Pensionsavgångarna ligger ganska jämnt fördelat genom åren mellan 14-20 stycken per år mellan åren 2021-2023. Nästa års pensionsavgångar är svårt bedöma då medarbetare inte lämnat information om detta ännu, att någon fyller ca 65 år innebär inte att medarbetaren går i pension.

7.2.3 Rekrytering

Surahammars kommun strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare både när det gäller att rekrytera nya medarbetare och även behålla och motivera befintlig personal. Med hjälp av de värderingar och den processbeskrivning som anges i dessa riktlinjer ökar förutsättningarna för att Surahammars kommun ska lyckas hitta de mest kompetenta och motiverade medarbetarna. Vi ökar också förutsättningarna för att vi som arbetsgivare agerar professionellt, och på samma sätt, oavsett inom vilken förvaltning eller verksamhet rekryteringen sker.

Grundläggande värderingar och kompetensbaserad rekrytering

Surahammars kommun utgår från en grundsyn om alla människor lika värde och vi ska ha jämlika förhållanden mellan individer och grupper. Ingen ska, direkt eller indirekt, diskrimineras på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder. All rekrytering inom kommunen ska ske med beaktande av dessa värderingar.

I rekryteringsförfarandet använder vi oss av kompetensbaserad rekrytering. Det innebär att kompetens och fakta ska styra rekryteringsarbetet framför subjektiv magkänsla. Genom att tydligt definiera vilken kompetens som efterfrågas och behålla den definitionen genom hela rekryteringsprocessen ökar förutsättningarna för att hitta den bästa kandidaten och vi minskar risken för att någon utsätts för någon form av diskriminering.

Rekrytering är en fråga som är aktuell för alla kommunens verksamheter. Alla har i varierande grad utmaningar med att rekrytera personal och utmaningen ser ut att bli än större i framtiden. Vi behöver marknadsföra kommunen i större utsträckning och på så sätt kunna locka nya medarbetare och bli en mer synlig kommun. Vi ska ytterligare effektivisera och höja kvaliteten gällande rekryteringar.

Chefer inom Surahammars förvaltningar skall uppleva personalavdelningen tjänster som ett viktigt stöd som avlastar dem och säkerställer att de gör bra rekryteringar. Verksamheten ska stärka kandidatupplevelsen i Surahammars kommuns rekryteringsprocesser och därigenom bidra till att stärka kommunens varumärke. Personalavdelningen erbjuder stöd i hela eller delar av rekryteringsprocessen. Detta innebär stöd i att ta fram kravprofil, annons, föreslå annonseringskanaler, sätta tidplan, göra urval, koordinering och genomförande av intervjuer, koordinering och genomförande av arbetspsykologiska tester, referenstagning, stöd i anställningsbeslut, respektfulla nej-tack samt administration av alla delar.

7.2.4 Sjukfrånvaro och hälsofrämjande arbete

Sjukfrånvaro - förebyggande och hälsofrämjande arbete

Den positiva trenden nu med sjukfrånvaro är att kommunen återigen kan se att vår sjukfrånvaro minskar. Kommunens mål är att ha en sjukfrånvaron på 4,5%.

Nedan syns sjukfrånvaron totalt i kommunen de senaste två åren

Sjukfrånvaro %	2021	2020
Kvinnor	7,25	7,47
Män	5,08	5,12
Totalt	6,98	7,08

Arbetet med att minska sjuktalen pågår hela tiden och det är en del av att hushålla med kommunens personella och ekonomiska resurser,

Det är av stor vikt att både det rehabiliterande och förebyggande arbetet fortgår och prioriteras och i detta arbete har cheferna en central roll. För att kunna bibehålla trenden att minska kommunen sjukfrånvarons behöver chefen förutsättningar och resurser till att få stöd i rehabiliteringsarbetet. Kommunen har övergripande riktlinjer för det rehabiliterande arbetet med syfte att tydliggöra rehabiliteringsprocessen, våra olika ansvarsområden och funktioner.

Uppföljning av sjukfrånvaron redovisat kontinuerligt i dialog med cheferna och nämnde. Kommunens rehabiliteringsarbete sker i förebyggande och på grupp- och individnivå, genomförs med positiva resultat. Sjukfrånvaron kommer att vara ett perspektiv och målet är att sjukfrånvaron ska högst vara 4,5%.

Att arbeta förebyggande har visat sig vara den bästa metoden för att minska sjukfrånvaron och behålla medarbetare. Surahammars kommun arbetar systematiskt med arbetsmiljö och rehabilite-

ring. Det ger förutsättningar för att skapa goda arbetsmiljöer, som i sin tur leder till att kommunen är en attraktiv arbetsgivare.

Verka genom en god arbetsmiljö med förutsättningar att nå goda resultat till en låg personalomsättning och attraktivitet vid nyrekryteringar. Säkerställa introduktionsutbildning till nyanställda.

Friskvårdsbidrag

Man brukar säga att, En satsad krona på friskvård ger minst fyra kronor tillbaka Vilka är då vinsterna med friskvård på jobbet

Följande tre fördelar brukar lyftas fram:

- Det får medarbetarna att må bättre och prestera mer.
- Det får sjukskrivningarna att minska.
- Det gör kommunen till en attraktiv arbetsgivare.

Det är viktigt att kunna locka med ett generöst friskvårdsbidrag och andra attraktiva förmåner när konkurrensen om kompetenta medarbetare hårdnar. Kommunstyrelsen har därför beslutat att höja friskvårdsbidraget för medarbetarna.

8 Mål och indikatorer

8.1 Goda levnadsvillkor

8.1.1 Det finns bostäder för olika målgrupper

Beskrivning

Målet har tilldelats: Kommunstyrelsen, Socialnämnden, Bygg och Miljönämnden, Surahammars Hus AB

Det ska finnas en god planering och bostäder för kommuninvånarens olika behov av bostäder

RUS 2030 Ett välmående Västmanland - Mål 2 Balans på bostadsmarknaden

Agenda 2030

11. Hållbara städer och samhällen

8.1.2 Trygghet, samhörighet och framtidstro i hela kommunen

Beskrivning

Målet tilldelas:

Kommunstyrelse, nämnder och bolag

Att känna tillit, trygghet och framtidstro är viktigt för att skapa ett jämlikt samhälle.

Ingen ska behöva känna oro för att vistas utomhus i vår kommun.

Att införa ett lokalt brottsförebyggande råd är en viktig del i ett brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete inom kommunen,

Att verka för ett klimat som ger en känsla av samhörighet och framtidstro i hela kommunen.

Rus 2030 Ett välmående Västmanland

Mål 3 Öka tryggheten

Mål 4 Öka tilliten i samhället

Agenda 2030

3. God hälsa och välbefinnande

16. Fredliga och inkluderande samhällen

8.1.3 Hälsofrämjande mötesplats i form av familjecentral med öppen förskola

Beskrivning

Målet tilldelas Socialnämnden och Barn och Bildningsnämnden

Förbyggande arbete ska bedrivas i samverkan genom att etablera en Familjecentral med Öppen förskola

RUS 2030 Ett Välmående Västmanland

Mål 5 Öka andelen vuxna och barn som uppger att deras hälsa är bra eller mycket bra

Mål 6 Öka tillgängligheten till hälso- och sjukvården

Agenda 2030

3. God hälsa och välbefinnande

16. Fredliga och inkluderande samhällen

8.2 God tillgänglighet

8.2.1 Det finns förutsättningar för en positiv utveckling i Surahammar, Ramnäs och Virsbo i form av en utvecklad infrastruktur/kommunikationer

Beskrivning

Målet har tilldelats Kommunstyrelsen

RUS 2030 Ett tillgängligt Västmanland-

Mål 7 Öka kollektivtrafikens marknadsandelar

Agenda 2030

9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

11. Hållbara städer och samhällen

8.2.2 Det finns möjlighet att ansluta sig till bredband om minst 100 Mbit/s

Beskrivning

Målet har tilldelats Kommunstyrelsen

Ett snabbt bredband för kommuninvånarna i länet är en förutsättning för en levande landsbygd och ett inkluderande samhälle där var och en kan nå snabb service och information.

RUS 2030 Ett tillgängligt Västmanland-
Mål 9 Tillgång till snabbt bredband

Agenda 2030

- 10. Minskad ojämlikhet
- 11. Hållbara städer och samhällen

8.2.3 Utvecklad digitalisering inom kommunen

Beskrivning

Målet tilldelas
Kommunstyrelsen, nämnder och bolag

Digitaliseringen i samhället går snabbt. Kommunen behöver utveckla, effektivisera och anpassa sina arbetsprocesser för att möta upp medborgarnas förväntningar på kommunal service.

RUS 2030 Visionsmål- Digital omställning

Agenda 2030

- 11. Hållbara städer och samhällen

8.2.4 Ökad turism

Beskrivning

Målet tilldelas Kommunstyrelsen

Turismen är en viktig fråga för kommunen, att ta vara på och utveckla de sevärdheter och miljöer som finns i kommunen

RUS 2030 Ett tillgängligt Västmanland
Mål 10 Öka tillgängligheten till värdefulla natur- och kulturmiljöer
Mål 11 Öka deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter i hela länet

Agenda 2030

- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 11. Hållbara städer och samhällen

8.3 God tillväxt

8.3.1 Skolorna och förskolorna håller hög kvalitet

Beskrivning

Målet tilldelas
Barn -och Bildningsnämnden

Se över behoven inom förskole- och skolverksamheter avseende lokaler och storlekar på barngrupper och klasser. Mål att minska antalet barn i förskolegrupperna samt minska klasstorlekarna

i skolans olika stadier

RUS 2030 Ett välmående Västmanland-

Mål 17 Öka andelen som fullföljer sina studier med godkända resultat

.

Agenda 2030

- 4. God utbildning för alla
- 5. Jämställdhet
- 10. Minskad ojämlikhet

8.3.2 Det finns en god markberedskap för företag och kommuninvånare

Beskrivning

Målet tilldelas
Kommunstyrelsen
Bygg och Miljönämnden
Surahammars kommunalteknik

Byggnadsplaneringen ska medföra god tillgång till byggklara tomter för boende och näringsverksamhet i hela kommunen efter behov i syfte att möjliggöra inflyttning till kommunen

RUS 2030 Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt

Agenda 2030

- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 11. Hållbara städer och samhällen

8.3.3 Underlätta för befintliga företag inom kommunen att verka, expandera och utvecklas,

Beskrivning

Målet tilldelas
Kommunstyrelsen
Surahammars kommunalteknik AB

Innebär att verka för ett gott företagsklimat samt gott etableringsklimat.

Stimulera nyetableringar, nyföretagande och tillväxt genom samverkan.

RUS 2030 Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt-
Mål 16 Förbättrat företagsklimat

Agenda 2030

- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

8.4 God förvaltning

8.4.1 God ekonomisk hushållning

Beskrivning

Målet tilldelas
Kommunstyrelsen, nämnderna och bolag

Finansiellt mål för att uppnå en god ekonomisk hushållning.

RUS 2030 - Ett nyskapande Västmanland med god ekonomisk tillväxt
Mål 20 God ekonomisk utveckling

Agenda 2030

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023
Självfinansieringsgraden ska uppgå till 100%	158,1 %		100 %
Resultatet exklusive jämförelsestörande poster ska uppgå till 2 % i förhållande till skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning	10,7 %		2 %
Soliditeten ska öka	 Uppfyllt		

8.4.2 Förbättrat underhåll

Beskrivning

Målet tilldelas
Kommunstyrelsen

Förbättrat underhåll av kommunala byggnader, gator/vägar och lek/aktivitetsplatser

Att förvalta och underhålla vår infrastruktur, är en förutsättning för ett hållbart samhälle.

Agenda 2030

11. Hållbara städer och samhällen

8.5 God arbetsgivare

8.5.1 Kommunen är en hälsofrämjande arbetsplats

Beskrivning

Målet tilldelas
Kommunstyrelsen, nämnderna och bolagen

Det finns ett positivt samband mellan god arbetsmiljö, bra arbetsklimat och låg sjukfrånvaro.
Genom att regelbundet arbeta för att skapa en bra arbetsmiljö och tidigt upptäcka när en anställd mår dåligt förbättras förutsättningarna för att minska sjukfrånvaron.

RUS 2030 - Ett välmående Västmanland-
Mål 5 Öka andelen som anger att deras hälsa är bra eller mycket bra

Agenda 2030

- 3. God hälsa och välbefinnande
- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023
Sjukfrånvaro på max 4,5% ska uppnås under planeringsperioden	6,98 %		4,5 %

9 Kvalitet i verksamheten

Varje styrelse och nämnd säkerställer att det finns rutiner för ett systematiskt förbättringsarbete. Utgångspunkten är att identifiera och åtgärda strukturella brister och brister i verksamhetens rutiner. Ledningen ska verka för ett klimat som uppmuntrar och stöder denna del av kvalitetsarbetet.

Ledningen ska uppmärksamma, effektivt samla in, hantera och åtgärda synpunkter och klagomål samt använda kunskapen för utveckling av verksamheten. All personal skall vara involverad och delaktig i detta arbete.

Det systematiska förbättringsarbetet består av följande komponenter:

- Internkontroll och egenkontroll
- Hantering av granskningsrapporter från revisorerna
- Hantering av klagomål och synpunkter
- Förbättringsåtgärder som framkommer vid uppsikt, analys och uppföljning
- Dokumentation av ovanstående

10 Driftsbudget

Kommer att kompletteras med fördelningen på styrelse och nämnders totala driftramar.

11 Investeringsbudget

En investering definieras som ett inköp som är avsett att innehas stadigvarande i kommunen och som har en ekonomisk livslängd på minst tre år samt överstiger ett prisbasbelopp exklusive moms (47 600 kronor 2021)

Kommunfullmäktige beslutar om total investeringsram vilket för år 2023 uppgår till 30 miljoner kronor. Denna ram fördelas sedan ut på respektive nämnd och kommunstyrelse.